

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē

॥ ṣaṭpañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaṭpañcāśaḥ sargaḥ ॥

sītā śrīrāmē svānurāgaṃ sandarśya rāvaṇaṃ bhartsayāmāsa
rāvaṇasyājñayā rākṣasyastāmasōkavāṭikāṃ nītvā
bhīṣayāmāsuḥ

sā tathōktā tu vaidēhī
nirbhayā śōkakarśītā |
tṛṇamantarataḥ kṛtvā
rāvaṇaṃ pratyabhāṣata ॥ 3.56.1 ॥

rājā daśarathō nāma
dharmasēturivācalaḥ |
satyasandhaḥ parijñātō
yasya putraḥ sa rāghavaḥ ॥ 3.56.2 ॥

rāmō nāma sa dharmātmā
triṣu lōkēṣu viśrutaḥ |
dīrghabāhurviśālākṣō
daivataṃ sa patirmama ॥ 3.56.3 ॥

ikṣvākūṇāṃ kulē jātaḥ
siṃhaskandhō mahādyutiḥ |

lakṣmaṇēna saha bhrātrā
yastē prāṇān vadhiṣyati || 3.56.4 ||

pratyakṣaṃ yadyahaṃ tasya
tvayā vai dharṣitā balāt |
śayitā tvaṃ hataḥ saṅkhyē
janasthānē yathā kharaḥ || 3.56.5 ||

ya ētē rākṣasāḥ prōktā
ghōrarūpā mahābalāḥ |
rāghavē nirviṣāḥ sarvē
suparṇē pannagā yathā || 3.56.6 ||

tasya jyāvipramuktāstē
śarāḥ kāñcanabhūṣaṇāḥ |
śarīraṃ vidhamiṣyanti
gaṅgākūlamivōrmayaḥ || 3.56.7 ||

asurairvā surairvā tvaṃ
yadyavadhyō'si rāvaṇa |
utpādya sumahad vairaṃ
jīvaṃstasya na mōkṣyasē || 3.56.8 ||

sa tē jīvitaśēṣasya
rāghavō'ntakarō balī |
paśōryūpagatasyēva
jīvitaṃ tava durlabham || 3.56.9 ||

yadi paśyēt sa rāmastvāṃ
rōṣadīptēna cakṣuṣā |

rakṣastvamadya nirdagdhō

yathā rudrēṇa manmathaḥ || 3.56.10 ||

yaścandraṃ nabhasō bhūmau

pātayēnnāśayēta vā |

sāgaram ṣoṣayēd vāpi

sa sītāṃ mōcayēdiha || 3.56.11 ||

gatāsustvaṃ gataśrīkō

gatasattvō gatēndriyaḥ |

laṅkā vaidhavyasaṃyuktā

tvatkṛtēna bhaviṣyati || 3.56.12 ||

na tē pāpamidaṃ karma

sukhōdarkaṃ bhaviṣyati |

yāhaṃ nītā vinābhāvaṃ

patipārśvāt tvayā balāt || 3.56.13 ||

sa hi dēvarasaṃyuktō

mama bhartā mahādyutiḥ |

nirbhayō vīryamāśritya

śūnyē vasati daṇḍakē || 3.56.14 ||

sa tē vīryaṃ balaṃ darpa -

mutsēkaṃ ca tathāvidham |

apanēṣyati gātrēbhyaḥ

śaravarṣēṇa saṃyugē || 3.56.15 ||

yadā vināśō bhūtānāṃ

ḍṛśyatē kālacōditaḥ |

tadā kāryē pramādyanti
narāḥ kālavaśaṃ gatāḥ || 3.56.16 ||

māṃ pradhṛṣya sa tē kālah
prāptō'yaṃ rākṣasādhama |
ātmanō rākṣasānāṃ ca
vadhāyāntaḥpurasya ca || 3.56.17 ||

na śakyā yajñamadyasthā
vēdiḥ srugbhāṇḍamaṇḍitā |
dvijātimantrasampūtā
caṇḍālēnāvamarditum || 3.56.18 ||

tathāhaṃ dharmanityasya
dharmapatnī dṛḍhavrata |
tvayā spraṣtuṃ na śakyāhaṃ
rākṣasādhama pāpinā || 3.56.19 ||

krīḍantī rājahaṃsēna
padmaṣaṇḍēṣu nityaśaḥ |
haṃsī sā tṛṇamadyasthaṃ
kathaṃ draḥṣyēta madgukam || 3.56.20 ||

idaṃ śarīraṃ niḥsaṃjñāṃ
bandha vā ghātayasva vā |
nēdaṃ śarīraṃ rakṣyaṃ mē
jīvitam vāpi rākṣasa || 3.56.21 ||

na tu śakyamapakrōśaṃ
pṛthivyāṃ dātumātmanaḥ |

ēvamuktvā tu vaidēhī

krōdhāt suparuṣaṃ vacaḥ || 3.56.22 ||

rāvaṇaṃ jānakī tatra

punarnōvāca kiñcana |

sītāyā vacanaṃ śrutvā

paruṣaṃ rōmaharṣaṇam || 3.56.23 ||

pratyuvāca tataḥ sītāṃ

bhayasandarśanaṃ vacaḥ |

śṛṇu maithili madvākyaṃ

māsān dvādaśa bhāmini || 3.56.24 ||

kālēnānēna nābhyēṣi

yadi mām cāruhāsini |

tatastvām prātarāśārthaṃ

sūdāśchētsyanti lēśaśaḥ || 3.56.25 ||

ityuktvā paruṣaṃ vākyaṃ

rāvaṇaḥ śatrurāvaṇaḥ |

rākṣasīśca tataḥ kruddha

idaṃ vacanamabravīt || 3.56.26 ||

śīghramēva hi rākṣasyō

virūpā ghōradarśanāḥ |

darpaṃasyāpanēṣyantu

māṃsaśōṇitabhōjanāḥ || 3.56.27 ||

vacanādēva tāstasya

sughōrā ghōradarśanāḥ |

kṛtaprāñjalayō bhūtvā
maithilīṃ paryavārayan || 3.56.28 ||

sa tāḥ prōvāca rājāsau
rāvaṇō ghōradarśanāḥ |
pracalya caraṇōtkarśai -
rdārayanniva mēdinīm || 3.56.29 ||

aśōkavanikāmadhyē
maithilī nīyatāmiti |
tatrēyaṃ rakṣyatāṃ gūḍhaṃ
yuṣmābhiḥ parivāritā || 3.56.30 ||

tatraināṃ tarjanairghōraiḥ
punaḥ sāntvaiśca maithilīm |
ānayadhvaṃ vaśaṃ sarvā
vanyāṃ gajavadhūmiva || 3.56.31 ||

iti pratisamādiṣṭā
rākṣasyō rāvaṇēna tāḥ |
aśōkavanikāṃ jagmu -
rmaithilīṃ pariḡṛhya tu || 3.56.32 ||

sarvakāmaphalairvṛkṣai -
rnānāpuṣpaphalairvṛtām |
sarvakālamadaiścāpi
dvijaiḥ samupasēvitām || 3.56.33 ||

sā tu śōkaparītāṅgī
maithilī janakātmajā |

rākṣasīvaśamāpannā

vyāghrīṇāṃ hariṇī yathā || 3.56.34 ||

śōkēna mahatā grastā

maithilī janakātmajā |

na śarma labhatē bhīruḥ

pāśabaddhā mṛgī yathā || 3.56.35 ||

na vindatē tatra tu śarma maithilī

virūpanētrābhiratīva tarjitā |

patiṃ smarantī dayitaṃ ca dēvaram

vicētanābhūd bhayaśōkapīḍitā || 3.56.36 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē

aranyakāṇḍē ṣaṭpañcāśaḥ sargaḥ ||